

Sygnatura akt I Ns 731/14

POSTANOWIENIE

Dnia 11 grudnia 2014 r.

Sąd Rejonowy w Ostrołęce I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Anna Domian

Protokolant sekr. sądowy Artur Matejkowski

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 grudnia 2014 r. w O.

sprawy z wniosku **Z. K.**

z udziałem **S. K., B. G., A. K., P. K., M. P. i Banku (...) SA w G.**

o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych nie złożenia oświadczenia o przyjęciu spadku po T. K. z dobrodziejstwem inwentarza

postanawia:

oddalić wniosek.

Sygn. akt I Ns 731/14

UZASADNIENIE

W dniu 22.8.2014r. Z. K. złożył wniosek o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia woli o odrzuceniu spadku bądź jego przyjęciu z dobrodziejstwem inwentarza i o odebranie oświadczenia o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza po jego ojcu - T. K., zmarłym w dniu 2.3.2009r.

W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, że postanowieniem z dnia 25.5.2010r. Sąd Rejonowy w O. stwierdził, że spadek po T. K. nabył m. in. wnioskodawca w 3/20 częściach. Oświadczył, że nie złożył oświadczenia o odrzuceniu spadku bądź przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza kierując się wiedzą, że spadkodawca nie pozostawił długów; dopiero w lutym i marcu 2014r okazało się, że spadkodawca pozostawił znaczne długi. Wnioskodawca oświadczył, że gdyby wiedział o długach ojca złożyłby stosowne oświadczenie w odpowiednim terminie.

Uczestnicy postępowania – pozostali spadkobiercy ustawowi T. K. - wnieśli o oddalenie wniosku. Twierdzili, że wnioskodawca miał wiedzę o długach pozostawionych przez ojca od dnia jego śmierci, tym bardziej, że jeden z kredytów zaciągniętych przez spadkodawcę był przeznaczony na potrzeby wnioskodawcy.

Sąd ustalił i zważył co następuje:

Wnioskodawca opierał swój wniosek na twierdzeniu, że nie złożył oświadczenia o odrzuceniu spadku bądź przyjęciu spadku po ojcu z powodu pozostawiania w błędzie co do istnienia zadłużenia spadkodawcy.

T. K. zmarł w dniu 2.3.2009r. w O. i tu przed śmiercią na stałe zamieszkiwał.. Postanowieniem z dnia 25.5.2010r. w sprawie I Ns 275/10 Sąd Rejonowy w O. stwierdził, że spadek po T. K. z mocy ustawy nabyli: żona S. K. w 1/4 części oraz dzieci: B. G., Z. K., M. P., A. K. i P. K. po 3/20 części. Postanowieniem z dnia 2.9.2014r. w sprawie I Ns 651/14 Sąd Rejonowy w O. dokonał działu spadku po T. K..

W piśmie z 22.3.2014r. Bank (...) SA zwrócił się do Z. K. o kontakt w związku z umową kredytową T. K.. (k. 3)

W piśmie z 26.2.2014r. Bank (...) SA wezwał S. K. do zapłaty kwoty 2424,56 zł tytułem spłaty zadłużenia z tytułu umowy nr (...) zawartej przez T. K.. (k. 4)

W piśmie z 26.2.2014r. Bank (...) SA wezwał S. K. do zapłaty kwoty 37 367,92 zł tytułem spłaty zadłużenia z tytułu umowy nr (...) zawartej przez T. K.. (k. 5)

Zgodnie z art. 1019§ 2 kc, spadkobierca, który pod wpływem błędu lub groźby nie złożył żadnego oświadczenia w terminie, może w powyższy sposób uchylić się od skutków prawnych niezachowania terminu. Z przepisu art. 1015 § 1 kc wynika, że oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca wiedział o tytule swego powołania. Bezsprornie wnioskodawca o tytule powołania do spadku wiedział od dnia śmierci T. K., czyli od 2.3.2009r. Termin na złożenie stosownego oświadczenia upłynął zatem z dniem 2.9.2009r.

Z art. 1019 § 2 kc w zw. z art. 88 § 2 kc wynika, że spadkobierca może uchylić się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku w ciągu roku od wykrycia błędu. Wnioskodawca twierdził, że wiedzę o zadłużeniu ojca powziął dopiero z ww. pism Banku (...) SA – co kwestionowali uczestnicy postępowania. Wnioskodawca nie zgłosił żadnych wniosków dowodowych na poparcie swoich twierdzeń, a jednocześnie przyznał, że z ojcem utrzymywał kontakty do śmierci i wiedział, że ojciec zaciągał kredyty i pożyczki. Nie jest więc wiarygodne oświadczenie wnioskodawcy, że nie wiedział o długach pozostawionych przez ojca. Co najwyżej – nie znał ich faktycznej wysokości.

Następnie Sąd zważył, że błąd co do treści czynności prawnej może polegać także na błędzie co do przedmiotu spadku. Sąd podziela dominujący w orzecznictwie i doktrynie pogląd, że podstawę uchylenia się przez spadkobiercę od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku może stanowić błąd prawnie doniosły (art. 1019 § 2 w zw. z art. 84 § 1 zd. 1 i § 2 k.c.). Błędem takim nie jest nieznanomość przedmiotu spadku pozostająca w związku przyczynowym z niedołożeniem przez spadkobiercę należytej staranności w ustalaniu rzeczywistego stanu majątku spadkowego (v. post. SN z 30.6.2005 r., IV CK 799/04, OSNC 2006/5/94; post. SN z 18.3.2010 r., V CSK 337/09, Lex nr 677786). Nie jest też błędem prawnie doniosłym złożenie (niezłożenie) oświadczenia pod wpływem wadliwych, błędnych pobudek czy motywów (v. komentarz A. K. do art. 1019 kc i powołane tam piśmiennictwo – system informacji prawnej Lex).

Z wyjaśnień wnioskodawcy jednoznacznie wynika, że nie zrobił nic, by ustalić, jaka jest wysokość zadłużenia ojca i przyznał przy tym, że nie było żadnych przeszkód, by takie ustalenia poczynił. Mając wiedzę, że ojciec zawierał różne umowy kredytów i pożyczek wnioskodawca – zachowując wymogi minimalnej staranności - mógł i powinien zwrócić się o informacje do banków i innych instytucji zajmujących się udzielaniem pożyczek, co najmniej tych działających w miejscu zamieszkania spadkodawcy. Wnioskodawca tymczasem nie podjął żadnych działań, biernie oczekując na wezwania do zapłaty.

Sąd Najwyższy wyjaśnił, że poprzestanie na pozbawionym podstaw przypuszczeniu dotyczącym stanu majątku spadkowego jest wyrazem braku należytej staranności, który uniemożliwia uchylenie się od skutków prawnych złożenia albo niezłożenia oświadczenia woli w oparciu o przepisy o wadach oświadczenia woli, jeśli pomiędzy niedołożeniem wymaganej w okolicznościach sprawy dbałości a brakiem rozeznania co do przedmiotu spadku zachodzi zależność przyczynowo-skutkowa. Wobec tego za błąd istotny spadkobiercy uznać należy brak wiedzy o stanie spadku, mimo podjęcia właściwych i możliwych działań, zmierzających do ustalenia rzeczywistego stanu spadku. (orzecz.SN z 29.11.2012r. II CSK 172/12, lex nr 1299156). Powyższe stanowisko Sądu Najwyższego sąd orzekający w pełni podziela. Skoro wnioskodawca nie podjął po śmierci ojca żadnych działań, by ustalić skład spadku, a miał taką możliwość i między brakiem aktów staranności wnioskodawcy i jego niewiedzy zachodzi związek przyczynowo - skutkowy, w ocenie Sądu wniosek nie zasługuje na uwzględnienie. Należy podkreślić, że nawet na dzień zamknięcia rozprawy wnioskodawca (jak i uczestnicy) nie ustalili, jakie faktycznie zadłużenie pozostawił T. K..

Na marginesie wypada dodać, że klóciłoby się z poczuciem sprawiedliwości zwolnienie z odpowiedzialności za długi jednego ze spadkobierców, a obciążeniem nimi pozostałych, będących w podobnej sytuacji, zwłaszcza gdy zwolniony korzystał z kredytów spadkodawcy.

Z powyższych względów Sąd orzekł jak w sentencji.

/-/ A. D.